

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 1Tdo/35/2025                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 7120010332                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 01.10.2025                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Martin Bargel            |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2025:7120010332.1 |

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Emila Klemaníča na verejnom zasadnutí konanom 1. októbra 2025 v Bratislave v trestnej veci obvineného B. Y. pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8To/16/2023, z 18. mája 2023

### rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8To/16/2023, z 18. mája 2023

bol porušený zákon

v ustanoveniach § 47 ods. 2 Trestného zákona, § 163 ods. 3 Trestného poriadku a § 322 ods. 3 Trestného poriadku v neprospech obvineného B. Y..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušuje rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8To/16/2023, z 18. mája 2023.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Krajskému súdu v Košiciach prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

IV. Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku obvineného

B. Y., nar. X. T. XXXX v M., trvale bytom T. Č.. X, S., t. č. vo výkone trestu v ÚVTOS a ÚVV Leopoldov,

berie do väzby

z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a), písm. c) Trestného poriadku.

Lehota väzby začína plynúť okamihom vyhlásenia tohto rozsudku, t. j. 1. októbra 2025 o 14:15 hod. a

menovaný ju bude vykonávať v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Košice.

Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzbu obvineného B. Y.Š. nenahrádza dohľadom probačného a mediačného úradníka.

### Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 10Tk/1/2020, zo 4. júna 2020 (pozn. opravným uznesením Mestského súdu Košice z 13. novembra 2023 bola opravená len zrejmá nesprávnosť týkajúca sa poškodenej) bol obvinený B. Y., po prijatí jeho vyhlásenia, že je vinný podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku, uznaný za vinného v bode 1/ zo spáchania prečinu krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 212 ods. 1 písm. b) Trestného zákona a prečinu poškodzovania cudzej veci spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a v bode 2/ z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona, ktorých sa dopustil na skutkovom základe, že

„v bode 1/

spoločne s ďalšou osobou stíhanou v samostatnom konaní, po vzájomnej dohode dňa 28.02.2019 v čase o 23.30 hod. preliezli bránu do oploteného dvora pri Hostinci U. na ulici Ž. Č.. XXX/XX v meste S., kde následne v zadnej časti hostinca B. Y. vytlačil rukami neuzamknuté okno na mužskom WC a tak sa dostali do vnútorných priestorov hostinca, kde sekerou v miestnosti herne poškodili herné stroje spoločností H. G., s. r. o. H., G., s. r. o. H. a G. U., a. s. C., a kde následne z týchto herných strojov ukradli finančnú hotovosť, následne prešli do priestoru výčapu, odkiaľ z kovovej pokladne umiestnenej na výčapnom pulte, ktorú B. Y. vypáčil sekerou, ukradli finančnú hotovosť vo výške 202,50 eur, zo šuplíkov výčapného pultu pod kasou stieracie žreby „Prasa v žite“ a „Žreb“, cigarety zn. Mars, Petra, Goldengate a dutníky Sting, ako aj rôzne druhy alkoholických nápojov, čím pre spoločnosti H. G., s. r. o., so sídlom M. Č.. XX H. spôsobili poškodením herného stroja škodu vo výške 96 eur a krádežou finančnej hotovosti škodu vo výške 110 eur, spoločnosti G. U., a. s. so sídlom U. Š.U. XX C. spôsobili poškodením herných strojov škodu vo výške 4.063,70 eur, spoločnosti G., s. r. o., so sídlom M. Č.. X, H. spôsobili škodu poškodením stroja vo výške 50 eur a pre majiteľa hostinca N. Y. spôsobil krádežou tovaru a finančnej hotovosti škodu vo výške najmenej 582 eur a poškodením kovovej pokladnice škodu vo výške 50 eur,

v bode 2/

dňa 16.03.2019 v čase okolo 22.15 hod. na miestnej komunikácii pred pohostinstvom U. na ul. Ž. Č.. XX, v S., okres M., pod vplyvom alkoholu a po predchádzajúcom nedorozumení úmyselne usmrtil poškodeného Š. C. tým spôsobom, že po tom ako poškodený vyšiel z daného pohostinstva, ho menovaný B. Y. drevenou bukovou metrovicou o dĺžke cca 1.070 mm a priemere cca 60 mm najskôr vysokou intenzitou a prudkosťou uderel do oblasti hlavy, následkom čoho poškodený bezvládne spadol na zem, a následne ho ešte bezvládne ležiaceho na zemi najmenej 4-krát vysokou intenzitou uderel touto metrovicou do oblasti hlavy, čím mu spôsobil trieštivé zlomeniny záhlavovej kosti, spánkových kostí, tureckého sedla, klinovej kosti stropu pravej očnice a riečice v mieste spodiny lebky zadnej, stredných a prednej lebečnej jamy, opuch a pomliaždenie mozgu s vnútrolebečným krvácaním, následkom ktorých poškodený na mieste podľahol, pričom uvedených konaní sa dopustil napriek tomu, že bol Okresným súdom Rožňava právoplatným rozsudkom, sp. zn. 2T 71/2012 zo 16.05.2012 odsúdený za zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Tr. zák. na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov a 6 mesiacov s výkonom trestu v NVÚ pre mladistvých, z výkonu ktorého bol podmienene prepustený 17.10.2013 a v skúšobnej dobe podmienene prepustenia bol opätovne právoplatne odsúdený Okresným súdom Rožňava rozsudkom, sp. zn. 2T 48/14 z 29.12.2014 za zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. a iné na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov.“

Za to bol obvinenému B. Y. uložený podľa § 145 ods. 1, § 47 ods. 2, § 41 ods. 1, § 38 ods. 4, § 37 písm. m), písm. h), písm. f) Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 25 (dvadsaťpäť)

rokov. Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona bol zaradený na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon s maximálnym stupňom strázenia. Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona bol obvinenému uložený trest prepadnutia vecí - bukovej metrovice a podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona a § 78 ods. 1 Trestného zákona mu bol uložený ochranný dohľad vo výmere troch rokov a podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku bola obvinenému uložená povinnosť nahradiť škodu poškodeným Š. C. a I. C. vo výške 1.706,10 eur (náklady spojené s pohrebom) a každému z nich 14.500 eur (nemajetková ujma), pričom podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku boli obaja poškodení so zvyškom nároku na náhradu škody ohľadom nemajetkovej ujmy odkázaní na civilný proces. Zároveň bola obvinenému uložená povinnosť nahradiť škodu poškodenej strane - G. U., a. s., vo výške 1.492,43 eur a poškodenej strane - Č. Poist'ovňa, a. s., vo výške 2.817,27 eur.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací rozhodujúci na podklade odvolaní obvineného a prokurátora proti výroku o treste rozhodol uznesením, sp. zn. 6To/56/2020, zo 17. septembra 2020 tak, že ich odvolania podľa § 319 Trestného poriadku zamietol ako nedôvodné.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal obvinený prvé dovolanie 25. júla 2022 (č. l. 1407 - 1416). Najvyšší súd rozsudkom, sp. zn. 5Tdo/64/2022, z 9. februára 2023 zrušil uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 6To/56/2020, zo 17. septembra 2020 a prikázal mu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Po rozhodnutí dovolacieho súdu Krajský súd v Košiciach na podklade odvolaní obvineného a prokurátora rozsudkom, sp. zn. 8To/16/2023, z 18. mája 2023 rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku zrušil rozsudok Okresného súdu Košice I, sp. zn. 10Tk/1/2020, zo 4. júna 2020 vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku, § 145 ods. 1, § 47 ods. 2, § 41 ods. 2, § 36 písm. l), § 37 písm. f), § 38 ods. 2 Trestného zákona sám rozhodol tak, že uložil obvinenému úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 25 (dvadsaťpäť) rokov. Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil obvineného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia. Podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie prokurátora.

Obvinený B. Y. podal prostredníctvom obhajcu proti naposledy označenému rozsudku odvolacieho súdu druhé dovolanie (č. l. 1611 a č. l. 1658 - 1666). Najvyšší súd o ňom rozhodol uznesením, sp. zn. 1Tdo/25/2024, z 15. mája 2024 tak, že dovolanie obvineného B. Y. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol ako nedôvodné.

Proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8To/16/2023, z 18. mája 2023 podal obvinený B. Y. prostredníctvom obhajcu tretie dovolanie, a to s poukazom na dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku [bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa] a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť].

V súvislosti s uplatnenými dovolacími dôvodmi obvinený uviedol v podstate nasledovné:

„... Dovolaťel' namieta nesprávne použitie ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zákona. Pre aplikáciu zásady trikrát a dost' ustanovenej v § 47 ods. 2 Tr. zákona je potrebné splnenie troch kumulatívnych podmienok, a to: páchatel' spáchal niektorý z taxatívne uvedených trestných činov, trestný čin bol dokonaný, páchatel' bol už dvakrát potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody pre niektorý z uvedených trestných činov a uložené tresty aspoň sčasti vykonal. Posledne uvedená podmienka vo veci dovolaťela nie je splnená.

Pojem „potrestaný“ uvedený v ustanovení § 47 ods. 2 Tr. zákona má špecifický význam a nemožno ho zamieňať s pojmom „odsúdený“. Zámer zákonodarcu v označenom ustanovení bolo jasné odlišenie

osôb, ktoré už reálne vykonali trest odňatia slobody za trestné činy zvedené v § 47 ods. 2 Trestného zákona od osôb, ktoré boli za takéto trestné činy „len“ odsúdené k nepodmienečnému trestu odňatia slobody. Z povahy veci a elementárnej logiky je neprijateľné aplikovať ustanovenie § 47 ods. 2 Tr. zákona v zmysle zásady trikrát a dosť na osobu, ktorá nikdy reálne nebola vo výkone trestu odňatia slobody. Rovnaké záruky potom poskytuje § 47 ods. 2 Trestného zákona takej osobe, ktorá bola za taký čin vo výkone trestu odňatia slobody menej ako dvakrát. Toto je aj prípad dovolateľa. ...

... súd uvádza, že bol dovolateľ opätovne právoplatne odsúdený Okresným súdom Rožňava zo dňa 29.12.2012, sp. zn. 2T 48/14 za zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zákona a iné na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov. Uvedené skutkové závery vyplývajúce z vyhlásenia dovolateľa podľa § 257 Tr. poriadku nie sú dostatočné na použitie § 47 ods. 2 Tr. zákona, keďže z nich nemožno jednoznačne ustáliť záver, že bol dovolateľ potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody rozsudkom Okresného súdu Rožňava zo dňa 29.12.2014, sp. zn. 2T 48/14 za zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zákona a iné. Do úvahy tak prichádzajú rôzne alternatívy, keby napr. dovolateľ na výkon trestu ešte nenastúpil, prípadne bol označený rozsudok zrušený skôr, ako sa začal vykonávať.“

Obvinený preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku pre porušenie zákona v ustanoveniach § 41 ods. 2, § 47 ods. 2 Trestného zákona vo výroku o treste odňatia slobody v neprospech obvineného.

Dovolanie obvineného doplnil s jeho súhlasom samostatným podaním obhajca a uviedol v zásade nasledovné.

Dovolateľ má za to, že jemu uložený trest je zjavne neprimeraný a bol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, pretože trestná sadzba za najprísnejší skutok kladený obvinenému za vinu v zmysle ustanovenia § 145 ods. 1 Trestného zákona v rozsahu 15 až 20 rokov, avšak obvinenému bol uložený trest odňatia slobody v zmysle § 47 ods. 2 Trestného zákona, teda výnimočný trest odňatia slobody na 25 rokov. Odsúdený má za to, že odvolací súd nesprávne aplikoval zásadu trikrát a dosť, pretože v dôsledku existencie dvoch odsúdení, ktoré obvinený v minulosti spáchal ako mladistvý a ktoré už v minulosti riadne vykonal, súd aplikoval predmetnú zásadu trikrát a dosť mimo zákonnej sadzby uvedenej v § 145 ods. 1 Trestného zákona, a to aj v nadväznosti na skutočnosť, že odvolanie prokurátora svojim rozsudkom zamietol a obvinenému uložil prísnejší trest ako mu bol uložený v pôvodnom rozsudku podľa § 41 ods. 1 Trestného zákona, teda rozšíril ukladanie úhrnného trestu odňatia slobody do ods. 2 § 41 Trestného zákona, teda v neprospech dovolateľa. Obvinený ďalej uvádza, že si je vedomý, aký skutok spáchal, avšak vzhľadom na skutočnosť, že od počiatku spolupracoval s OČTK, priznal sa, čin oľutoval, ospravedlnil sa pozostalej rodine, má za to, že uložený trest má byť spravodlivý, primeraný, zákonný a v súlade s hmotnoprávnymi predpismi. Podľa obvineného existuje výrazná disproporcia medzi trestnými činmi, pri ktorých je možné uloženie trestu odňatia slobody vo výmere 25 rokov alebo na doživotie, a ktoré sú uvedené v osobitnej časti Trestného zákona. Predchádzajúce odsúdenia obvineného, ktoré už v minulosti vykonal ako mladistvý, mali byť tiež zohľadnené ako okolnosti hodné osobitného zreteľa. Konajúce súdy tiež nezohľadnili poľahčujúce okolnosti v zmysle § 36 písm. l) a písm. n) Trestného zákona. Pri uznaní poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Trestného zákona nedôjde k nepoužiteľnosti poľahčujúcej okolnosti priznania sa a oľutovania trestnej činnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona a v prípade vyhlásenia viny a jeho prijatia súdom malo byť následne použité ustanovenie § 39 ods. 4 Trestného zákona logické a očakávané, a teda mala byť s osobou odsúdeného uzatvorená dohoda o vine a treste, ktorú obvinený navrhoval.

Odôvodňujúc naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolateľ ďalej citoval ustanovenie § 47 ods. 2 Trestného zákona a uviedol, že v prípade starších odsúdení obvineného sa nejednalo o trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 3 Trestného zákona, ani o § 188 ods. 3, ods. 4 Trestného zákona. Na základe uvedeného má za to, že na uloženie trestu podľa zásady trikrát a dosť neboli splnené zákonné podmienky aj s poukazom na to, že ak sú prítomné dôvody hodné osobitného zreteľa, nemôže byť páchatelovi uložený trest odňatia slobody pod 20 rokov.

V nadväznosti na všetky vyššie uvedené skutočnosti obvinený prostredníctvom obhajcu navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v zmysle § 386 Trestného poriadku tak, že rozsudkom súdu prvého stupňa a rozsudkom odvolacieho súdu bol v ustanovení § 47 ods. 2 Trestného poriadku a v naň nadväzujúcich ustanoveniach porušený zákon v neprospech odsúdeného, aby rozsudok súdu prvého

stupňa a rozsudok odvolacieho súdu a rozhodnutia na ne obsahovo nadväzujúce zrušil a v zmysle § 388 Trestného poriadku prikázal Mestskému súdu Košice, aby vec v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor:

„... uvádzam, že rozhodnutia prvostupňového aj odvolacieho súdu boli preskúmané na základe dovolacieho konania najvyšším súdom pod sp. zn. 1Tdo/25/2024, ktoré dovolanie odsúdeného B. Y. odmietlo, nezistiac dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. h), i) Trestného poriadku (strany 16 - 21 odôvodnenia). V novom návrhu ustanovený substitučný obhajca opakuje už namietané dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h), i) Trestného poriadku s námietkou nesprávnej aplikácie zásady „trikrát a dost“, ktorý zakladá na citovaní nového znenia § 47 ods. 2 Trestného poriadku účinného od 06.08.2024. Z uvedeného je nepochybné, že citovaná právna úprava v čase odsúdenia obvineného nebola daná, a teda tento bol právoplatne odsúdený na základe existujúceho právneho stavu v čase rozhodovania súdu. S poukazom na uvedené, ako aj zákonnosť rozhodnutí súdov konštatovaným rozhodnutím dovolacieho súdu navrhujem dovolanie odsúdeného odmietnuť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.“

K dovolaniu obvineného sa vyjadrili spoločne poškodení Š. C. a I. C.:

„Mám za to, že je evidentné, že dovolanie odsúdeného nie je v žiadnom prípade dôvodné, pričom poukazujem na moje skoršie vyjadrenie. Zastávam názor, že dovolanie neobstojí ani z materiálnych dôvodov, ale ani z dôvodov formálnych. V presvedčení, že v obdobných prípadoch súdy, ako aj prokuratúra venujú dostatok pozornosti k materiálnej stránke dovolania, v tejto sa bližšie nemienim vyjadriť o to viac, že podľa môjho názoru už aj z podaného dovolania odsúdeného je zrejmé, že v prejednávanej veci nie sú naplnené dovolacie dôvody v zmysle § 371 Trestného poriadku. Pokiaľ ide o formálne podmienky dovolania, poukazujem na jeho zmatečnosť, ktorú vzhladom predovšetkým v tom, že z podania realizovaného obhajcom odsúdeného ani nie je zrejmé, kto má byť osobou, ktorá dovolanie podáva. Je potrebné dať do pozornosti, že pôvodne dovolanie podával samotný obžalovaný, bola mu ustanovená obhajkyňa z moci úradnej, ktorá ďalej splnomocnila k svojmu substitučnému zastupovaniu iného advokáta. Tento advokát sa pritom označuje za obhajcu ustanoveného a zároveň splnomocneného, pričom si myslím, že sa tieto inštitúty navzájom vylučujú. ... Naviac si dovoľujem namietat, že pán obhajca vo svojom podaní uvádza, že dovolanie podáva on, a to práve označeným procesným postavením „ustanoveného a splnomocneného“ obhajcu, hoci podľa môjho názoru jemu takéto oprávnenie ani neprislúcha. ... Podľa mojej mienky v prejednávanej veci nie je jednoznačné, či pán obhajca nepodáva dovolanie v prospech obvineného proti jeho vôli, keďže odsúdený už dovolanie podal, a preto je prinajmenšom sporné aký by mal mať dôvod, aby jeho obhajca podával dovolanie iné, nové. Zároveň namietam, že obvinený a osoby oprávnené podať v jeho prospech dovolanie tak môžu urobiť len vtedy ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a o tomto ich podaní bolo rozhodnuté v neprospech obvineného. Už zo samotného podania pána obhajcu vyplýva, že síce v danom prípade bolo odvolanie aj zo strany prokurátora, avšak toto odvolanie bolo odvolacím súdom zamietnuté, čo evokuje záver o tom, že v danom prípade dovolanie nie je prípustné.“

Poškodení navrhli, aby dovolací súd dovolanie odmietol a uviedli, že trvajú na tom, aby obvinený vykonal svoj trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov v plnom rozsahu.

Na verejnom zasadnutí dovolací súd pristúpil k výsluchu obvineného B. Y., ktorý uviedol, že v prípade, ak by bol prepustený na slobodu, išiel by bývať do S. k mame. Jeho mama sa volá I. Y., býva na F. O. XXX, v S.. Pred skutkom, za ktorý sedí už 6,5 roka, pracoval v Čechách v Prahe na stavbe ako pomocný pracovník, takto pracoval aj v Bratislave, a to približne 10 mesiacov. Okrem mamy má ešte 9 súrodencov, ktorí všetci bývajú tam ako mama. Jeho otec tiež býva v S., ale na inej adrese, žije s družkou. Na otázku obhajcu uviedol, že veľmi ľutuje, čo spravil a chce sa znovu ospravedlniť poškodeným.

Na verejnom zasadnutí obhajca doplnil dôvody dovolania a vo svojej podstate uviedol, že:

„[...] musíme poukázať na nedávno zverejnené rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-544/23 (rozhodnutie z 1. augusta 2025), kde sa SDEU zaoberal povinnosťou súdu aplikovať možnú priaznivejšiu

právnú úpravu, ktorá nadobudla účinnosť po právoplatnosti rozhodnutia súdu, v zmysle čl. 49 ods. 1 Charty základných práv EÚ. [...] Mám za to, že konečnú povahu rozhodnutia na účely uplatnenia článku 49 ods. 1 Charty a jeho poslednej vety nemožno konštatovať, ak sa toto rozhodnutie nestalo nezvratným, teda že proti nemu možno podať opravný prostriedok, ktorý môže odsúdená osoba podať v stanovenej lehote. Ak rozhodnutie vydané súdom možno napadnúť na súde vyššej inštancie z dôvodu uplatnenia opravného prostriedku odsúdeným v stanovenej lehote, treba podľa môjho názoru uplatniť túto zásadu. Súdne rozhodnutie, ktoré podľa práva členského štátu nie je nezvratné, nemôže predstavovať procesnú prekážku uplatnenia tejto zásady. Vo svetle záverov rozsudku SDEU, z hľadiska aplikácie princípu *lex posterior mitius* v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, či sa odsúdenie podľa vnútroštátneho práva považuje za (formálne) právoplatné, pretože odsúdenie nemožno považovať za právoplatné v zmysle článku 49 ods. 1 poslednej vety Charty ak ho možno napadnúť riadnym opravným prostriedkom, teda akýmkoľvek opravným prostriedkom, ktorý je súčasťou riadneho priebehu konania a ktorý ako taký predstavuje procesný vývoj, s ktorým musí každý účastník konania rozumne rátať. Tak je to aj v prípade, ak odsúdená osoba môže v lehote stanovenej zákonom podať súdny prostriedok nápravy s cieľom dosiahnuť zrušenie alebo zmenu odsudzujúceho rozsudku alebo uloženého trestu, a to bez ohľadu na skutočnosť, že takýto opravný prostriedok sa vo vnútroštátnom práve považuje za mimoriadny opravný prostriedok. Pokiaľ totiž lehota na podanie takéhoto opravného prostriedku neuplynula alebo o ňom nebolo rozhodnuté, rozhodnutie o tomto odsúdení a treste nemožno pre účely článku 49 ods. 1 poslednej vety Charty považovať za rozhodnutie, ktoré s konečnou platnosťou ukončilo trestné stíhanie páchateľa. [...]

Ak dovolacie konanie nebolo právoplatne skončené, nemožno v rámci potenciálne možného dovolacieho konania považovať druhostupňové rozhodnutie súdu na účely uplatnenia článku 49 ods. 1 poslednej vety Charty za rozhodnutie, ktoré s konečnou platnosťou ukončilo trestné stíhanie. Vzhľadom na uvedené, nemožno považovať dovolanie v zmysle § 386 Trestného poriadku na účely čl. 49 ods. 1, posledná veta Charty za mimoriadny opravný prostriedok, ale ako opravný prostriedok, ktorý je súčasťou riadneho trestného procesu, a teda mám za to, že NS SR ako dovolací súd je povinný pri posudzovaní druhu a výmery trestu na princíp *lex posterior mitius* obligatórne prihliadať aj v tomto konaní týkajúcom sa odsúdeného.“

S poukazom aj na vyššie uvedené obhajca pri svojom záverečnom návrhu zotrval na svojom návrhu ohľadne rozhodnutia dovolacieho súdu v zmysle podaného dovolania. Pre prípad, že by dovolací súd nezrušil dovolaním napadnuté rozhodnutie v zmysle návrhu obhajoby, obhajca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky položil Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálne otázky špecifikované v písomnom podaní.

Prokurátorka Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky uviedla, že zotrúva na písomných dôvodoch dovolania a navrhla, aby dovolací súd dovolanie obvineného zamietol podľa § 392 Trestného poriadku. Vo vzťahu k doplneniu dovolania uviedla, že Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky je známe rozhodnutie Súdného dvora Európskej únie vo veci *Baji Trans*, s. r. o., týkajúce sa čl. 49 Charty, avšak závery obhajcu považuje za nesprávne z dôvodu, že výklad čl. 49 Charty, tak ako ho prezentoval Súdny dvor Európskej únie, sa nevzťahuje na právoplatne skončené veci v trestných konaniach. Pokiaľ ide o prípadné rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o väzbe obvineného, tak v jeho prípade videla dôvod na vzatie do väzby s ohľadom na § 71 ods. 1 písm. a), písm. c) Trestného poriadku.

V reakcii na vyjadrenie prokurátorky obhajca obvineného uviedol, že v prípade rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o väzbe obvineného s ohľadom na dĺžku vykonaného trestu odňatia slobody navrhuje, aby bol obvinený prepustený na slobodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo odvolacím súdom rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a dospel k

záveru, že dovolanie obvineného je dôvodné.

Dovolací súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inšancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie odvolanie“.

Nakoľko v predloženej veci sa jedná už v poradí o „tretie“ dovolanie obvineného, najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že s poukazom na § 392 ods. 2 Trestného poriadku v spojení s § 2 ods. 8 Trestného poriadku v tomto dovolacom konaní nemožno z dôvodu prekážky rozhodnutej veci (res iudicata) preskúmať dôvodnosť totožných námietok obvineného, ktoré už boli raz v skoršom dovolacom konaní preskúmané. Uvedené pritom platí bez ohľadu na to, či dovolací súd k takejto námietke v skoršom dovolacom konaní zaujal konkrétne stanovisko alebo nie, keďže podľa ustálenej judikatúry nie je úlohou súdu dať odpoveď na všetky nastolené otázky, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie podstatný význam (k tomu porovnaj 4Tdo/74/2021).

Dovolací súd po nahliadnutí do v poradí „druhého“ dovolania obvineného (č. l. 1658 a nasl. súdneho spisu) konštatuje, že o dovolacích námietkach obvineného ohľadne

- disproporcie medzi trestnými činmi vymenovanými v § 47 ods. 2 Trestného zákona,
- neprimeranosti uloženého trestu,
- nezohľadnenia okolností osobitného zreteľa,
- neuzavretia dohody o vine a treste v dôsledku nezáujmu prokurátora,
- nepoužitia ustanovení o mimoriadnom znížení trestu a
- nezohľadnenia poľahčujúcich okolností,

bolo rozhodnuté uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Tdo/25/2024, z 15. mája 2024. Dovolací súd sa preto v tomto dovolacom konaní označenými námietkami dovolateľa nezaoberal a dovolateľa odkazuje na svoje skoršie uznesenie.

V zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené. Táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku (R 120/2012-I). Z uvedeného je preto potrebné vyvodiť, a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, že najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti, nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

V prípade výskytu formálne nesprávne označených dovolacích námietok sa aplikuje tzv. princíp viazanosti dovolacími námietkami (a nie ich konkrétnym formálnym označením tak, aby tieto presne a jasne zodpovedali konkrétnemu dovolaciemu dôvodu, naplnenia ktorého sa domáha obvinený). Priamym „pretavením“ dotknutého princípu (R 120/2020) je tomu zodpovedajúca povinnosť dovolacieho súdu spočívajúca v tom, že dovolací súd skúma možnosť zaoberať sa takýmito námietkami z toho pohľadu, či z obsahového (materiálneho) hľadiska naplňajú niektorý z dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku.

Z obsahu dovolania podaného obvineným a jeho doplnenia zo strany obhajcu je zrejmé, že ďalšie novo

formulované dovolacieho námietky sa týkajú použitia § 47 ods. 2 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona. K tomu najvyšší súd považuje za potrebné z hľadiska správnosti formálno-právnej subsumpcie uviesť, že ustanovenia § 47 ods. 2 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona predstavujú hmotnoprávne ustanovenia kogentnej povahy, ktorých nesprávna aplikácia môže vo vzťahu k výroku o treste naplniť atribúty výlučne dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a teda nie dovolací dôvod vymedzený v § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku (porovnaj S 5/2011). Dovolací súd preto podradil tieto námietky pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a ďalej sa nezaoberal naplnením v dovolaní nadbytočne označeným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že účinné uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku pripúšťa dve vzájomne sa nevylučujúce alternatívy námietok; prvá umožňuje dovolateľovi vyjadrovať nesúhlas s právnou kvalifikáciou skutku a druhá s neprávym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia. Dikciou vety za bodkočiarkou sa zároveň zdôrazňuje, že v každom prípade musí ísť o námietky striktné právne a nikdy nie skutkové. Uvedené sa v praktickej rovine prejavuje v tom, že najvyšší súd na podklade dovolania obvineného či generálneho prokurátora podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku, prípadne osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku, nemôže preskúmať správnosť zisteného skutku a postup, akým konajúce súdy v konkrétnej veci vyhodnotili dôkaznú situáciu, nakoľko k takejto činnosti nedochádza na poklade hmotnoprávnych, ale procesných ustanovení (k tomu viď: R 57/2007-II., ZSP 46/2013-II. alebo R 47/2014-II.). Inými slovami, dovolací súd je zásadne viazaný skutkovým stavom (ako je uvedený v napadnutom rozhodnutí), ku ktorému vo veci dospeli nižšie konajúce súdy. Ani namietanie rozsahu vykonaného dokazovania či spôsobu, akým súdy hodnotili jednotlivé dôkazy a dôkaznú situáciu ako celok, teda nespadá pod dôvody dovolania v zmysle prvého odseku § 371 Trestného poriadku.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premĺčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod..

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu a osobitne po preskúmaní skutkovej vety uvedenej v rozsudku súdu prvého stupňa a zohľadnení dovolateľom novo formulovaných námietok vyslovuje záver, že odvolací súd nepostupoval v súlade so zákonom, keď v dôsledku použitia zásady „trikrát a dosť“ podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona rozhodoval o treste obvineného na základe trestnej sadzby v rozpätí 25 (dvadsaťpäť) rokov až doživotie.

Pre uloženie obligatórneho trestu odňatia slobody vo výmere dvadsaťpäť rokov podľa § 47 ods. 2

Trestného zákona v znení účinnom v čase spáchania skutku vyjadrujúceho zásadu „trikrát a dost“, musia byť súčasne (kumulatívne) splnené tieto podmienky:

- ide o spáchanie niektorého z tam taxatívne vymedzených trestných činov,
- ide o páchatel'a, ktorý sa už po tretíkrát dopustil niektorého z týchto taxatívne vymedzených trestných činov,
- za predchádzajúce dva prípady spáchania trestných činov bol potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody,
- pre predchádzajúce dva trestné činy pritom postačuje, ak konanie páchatel'a dospelo do štádia pokusu trestného činu - nevyžaduje sa, aby išlo o dokonaný trestný čin,
- posledný, čiže tretí z trestných činov, musí byť dokonaným a súčasne
- nie sú kumulatívne splnené podmienky uloženia trestu odňatia slobody na doživotie uvedené v § 47 ods. 1 písm. a) a b) Trestného zákona.

Dovolateľ v podanom dovolaní namieta, že neboli splnené podmienky na uloženie trestu odňatia slobody v zmysle osobitnej trestnej sadzby ustanovenej § 47 ods. 2 Trestného zákona, keďže zo skutkovej vety uvedenej v rozsudku Okresného súdu Košice I, sp. zn. 10Tk/1/2020, zo 4. júna 2020 nevyplyva, že by obvinený aspoň z časti vykonal trest odňatia slobody uložený Okresným súdom Rožňava, sp. zn. 2T 48/14, z 29. decembra 2014, a teda zo skutkovej vety odsudzujúceho rozsudku nemožno vyvodíť, že by bol pred uložením trestu v osobitnej trestnej sadzbe podľa zásady „trikrát a dost“ dvakrát potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody.

Proces skúmania naplnenia znakov skutkovej podstaty trestného činu a naplnenia znakov odôvodňujúcich použitie osobitnej trestnej sadzby je z hľadiska myšlienkového postupu súdu a orgánov činných v trestnom konaní subsumpciou (alebo podradením) zisteného a ustáleného skutku pod príslušné zákonné ustanovenie všeobecnej a osobitnej časti Trestného zákona. Podradenie skutkových zistení pod konkrétne zákonné ustanovenia je otázkou právnou, a preto najvyšší súd konštatuje, že pokiaľ obvinený v dovolacom konaní napáda nesprávne podradenie skutkovej vety pod zákonné ustanovenie § 47 ods. 2 Trestného zákona, jedná sa o otázku právnú (a nie skutkovú), ktorá je spôsobilá vo svojej podstate naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

O výrokovej časti rozsudku súdu v trestnom konaní platí, že táto musí byť vždy založená na súlade medzi skutkovou a právnou vetou. V prípade použitia osobitnej trestnej sadzby musí byť daný tiež súlad medzi skutkovou vetou a výrokom o treste. Za predpokladu, že medzi nimi tento súlad nie je, nemožno konštatovať správne právne posúdenie veci z dôvodu, že nemohlo dôjsť k vykonaniu správneho myšlienkového procesu subsumpcie (podradeniu) skutkového stavu pod právnu normu. Nesúlad medzi skutkovou vetou a právnou vetou, resp. výrokom o treste (v prípade použitia osobitnej trestnej sadzby) zakladá právnu vadu rozhodnutia súdu, ktorá môže, ale aj nemusí odôvodniť zrušenie právoplatného rozhodnutia v dovolacom konaní v závislosti od stupňa ovplyvnenia postavenia obvineného v tomto trestnom konaní v príčinnej súvislosti s identifikovanou právnou vadou (najmä s poukazom na § 371 ods. 5 Trestného poriadku).

Podľa § 163 ods. 3 Trestného poriadku výrok, ktorým sa obžalovaný uznáva za vinného alebo ktorým sa spod obžaloby oslobodzuje, musí presne označovať trestný čin, ktorého sa výrok týka, a to nielen zákonným pomenovaním a uvedením právnej kvalifikácie, ale aj uvedením miesta, času a spôsobu spáchania, prípadne aj s uvedením iných skutočností potrebných na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným, ako aj uvedením všetkých zákonných znakov vrátane tých, ktoré odôvodňujú určitú trestnú sadzbu.

Podľa stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. S 14/2019 uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2019 platí v súvislosti s § 163 ods. 3 Trestného poriadku nasledovné: „Odsudzujúci výrok o vine má jednak skutkovú časť (vetu), a jednak právnu časť, teda právnu vetu a právnu kvalifikáciu. Skutková veta odráža faktické okolnosti, ktoré sú právne relevantné z hľadiska základnej alebo kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu, teda kvalifikačne použitého ustanovenia osobitnej časti Trestného zákona.

Formulácia „uvedením všetkých zákonných znakov vrátane tých, ktoré odôvodňujú určitú trestnú sadzbu“ (§ 163 ods. 3 Trestného poriadku) znamená povinnosť uviesť vo výroku o vine odsudzujúceho rozsudku okrem skutkovej vety aj tzv. právnu vetu, vychádzajúcu zo znenia ustanovenia (ustanovení), použitého (použitých) na právnu kvalifikáciu činu, ktoré sú označené vo výroku o vine zákonným pomenovaním a číselným paragrafovým označením (s nimi je priamo spojená trestná sadzba trestu odňatia slobody). Do kategórie faktických okolností uvedených v predchádzajúcom odseku a tvoriacich súčasť skutkovej vety patria aj skutočnosti, ktoré podľa ustanovenia všeobecnej časti Trestného zákona vyvolávajú použitie osobitnej trestnej sadzby, namiesto použitia sadzby, ktorá je uvedená v kvalifikačne relevantnom ustanovení osobitnej časti Trestného zákona, resp. namiesto sadzby iného trestu než trestu odňatia slobody, ktorá z právnej kvalifikácie činu inak vyplýva (§ 47 ods. 2, § 61 ods. 4 a 5 Trestného zákona). Skutočnosti bez kvalifikačnej relevancie, vyvolávajúce použitie ustanovenia všeobecnej časti Trestného zákona, ktoré len upravuje hranice trestnej sadzby priradenej ku kvalifikačne použitému ustanoveniu osobitnej časti Trestného zákona (§ 38 ods. 3 až 6, § 41 ods. 2 samostatne alebo v spojení s § 42 ods. 1, § 61 ods. 3 a 6 Trestného zákona), nie sú súčasťou skutkovej vety výroku odsudzujúceho rozsudku. Dotknuté ustanovenia sa uvádzajú (označujú) vo výroku o treste v zmysle § 165 ods. 1 Trestného poriadku („s uvedením zákonných ustanovení, podľa ktorých bol trest uložený“).“ V nadväznosti na uvedené sa dovolací súd zaoberal tým, či existuje súlad medzi skutkovou vetou uvedenou v rozsudku okresného súdu a výrokom o treste uvedenom v napadnutom rozsudku krajského súdu tak, ako to vyžaduje § 163 ods. 3 Trestného poriadku.

V skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa je vo vzťahu k použitiu osobitnej trestnej sadzby podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona uvedené nasledovné:

„... pričom uvedených konaní sa dopustil napriek tomu, že bol Okresným súdom Rožňava právoplatným rozsudkom, sp. zn. 2T 71/2012, zo 16.05.2012 odsúdený za zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Tr. zák. na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov a 6 mesiacov s výkonom trestu v NVÚ pre mladistvých, z výkonu ktorého bol podmienne prepustený 17.10.2013 a v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia bol opätovne právoplatne odsúdený Okresným súdom Rožňava rozsudkom, sp. zn. 2T 48/14, z 29.12.2014 za zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. a iné na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov.“

Podľa § 128 ods. 6 Trestného zákona odsúdeným sa na účely tohto zákona rozumie páchatel', ktorý bol právoplatným rozsudkom uznaný za vinného. To neplatí, ak je odsúdenie zahladené.

Podľa § 128 ods. 7 Trestného zákona potrestaným sa rozumie ten odsúdený, ktorý celkom alebo sčasti vykonal súdom uložený trest. To neplatí, ak je odsúdenie zahladené.

Najvyšší súd v súlade so svojou skoršou rozhodovacou činnosťou zdôrazňuje, že ak súd ukladá páchatel'ovi trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 5. augusta 2024, pre splnenie podmienky - „dvakrát potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody“ - je rozhodujúce, či páchatel' takýto nepodmienečný trest celkom alebo sčasti vykonal (k tomu porovnaj 1Tdo/32/2020). Iba v prípade vykonania celého uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo jeho časti je možné konštatovať, že páchatel' bol potrestaný tak, ako má na mysli legálna definícia pojmu potrestaný podľa § 128 ods. 7 Trestného zákona.

Pozornosti dovolacieho súdu neuniklo, že v citovanej skutkovej vete je vo vzťahu k druhému odsúdeniu obvineného za trestný čin spadajúci pod taxatívne vymedzené trestné činy v § 47 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 5. augusta 2024 uvedené len to, že obvinený bol právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Rožňava, sp. zn. 2T 48/14, z 29. decembra 2014 na nepodmienečný trest odňatia slobody, pričom v skutkovej vete chýba akákoľvek faktická okolnosť, na podklade ktorej by bolo možné vyvodiť, že obvinený bol potrestaný uloženým nepodmienečným trestom odňatia slobody, a teda že tento trest sčasti alebo celkom vykonal.

Trestný zákon vo svojej všeobecnej časti rozlišuje medzi pojмами odsúdený a potrestaný, pričom v citovaných ustanoveniach § 128 ods. 6 Trestného zákona, resp. § 128 ods. 7 Trestného zákona uvádza

ich presné legálne definície, na ktoré sú súdy povinné pri výklade týchto zákonných pojmov prihliadnuť. Pojmy odsúdený a potrestaný nemožno v zmysle legálnych definícií podľa Trestného zákona považovať za synonymá a nemožno ich aj napriek ich obsahovej blízkosti zamieňať. Možno konštatovať, že potrestaný páchatel' trestného činu musí byť vždy zároveň aj odsúdeným (uznaný za vinného právoplatným rozsudkom), avšak uvedené opačne neplatí, keďže odsúdený páchatel' nemusí byť vždy aj potrestaný (k tomu porovnaj napr. odklad výkonu trestu podľa § 409 a nasl. Trestného poriadku alebo udelenie milosti a použitie amnestie konaní podľa § 472 a nasl. Trestného poriadku).

Extenzívny (rozširujúci) výklad pojmu právoplatne odsúdený uvedený v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa, na základe ktorého by sa z takejto formulácie vyvodil zákonný znak nevyhnutný na uloženie trestu odňatia slobody v zmysle zásady „trikrát a dost“, a teda, že obvinený nepodmienečný trest odňatia slobody uložený rozsudkom Okresného súdu Rožňava, sp. zn. 2T 48/14, z 29. decembra 2014 celkom alebo sčasti vykonal, je z pohľadu najvyššieho súdu neprípustný, keďže takýto výklad predstavuje neprípustné rozšírenie presnej legálnej definície pojmu odsúdený v neprospech obvineného za hranou ústavno-konformného výkladu dotknutých ustanovení.

Vyššie vyjadrené potvrdzuje aj rozhodovacia činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky, z ktorej vyplýva, že pri skúmaní ústavnej udržateľnosti aplikácie noriem (nielen) trestného práva hmotného ústavný súd primárne skúma, či pri aplikácii práva všeobecnými súdmi neboli prekročené tie interpretačné zásady, ktorým je priznávaná tzv. ústavnoprávna relevancia. Medzi tieto okrem iného patrí nielen zásada nullum crimen sine lege a i., no rovnako tak zákaz analógie v neprospech páchatel'a. Práve toto pravidlo je nepriamo vyjadrené v zásade nulla poena sine lege stricta - niet trestu bez striktného práva, resp. v zásade zákazu výkladu hmotnoprávnej normy trestného práva in malam partem (III. ÚS 61/01, III. ÚS 384/2010, resp. PL. ÚS 106/2011, podporne aj III. ÚS ČR 280/03, III. ÚS ČR 1481/09, resp. III. ÚS ČR 284/12).

Pokiaľ teda skutková veta rozsudku súdu prvého stupňa je formulovaná spôsobom, že obvinený bol právoplatne odsúdený za zločin ublíženia na zdraví na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, z takto formulovanej skutkovej vety možno v súlade legálnou definíciou podľa § 128 ods. 6 Trestného zákona dodržiavajúc výkladové pravidlá vylučujúce extenzívny (rozširujúci) výklad tohto pojmu v neprospech páchatel'a v zmysle zásady nulla poena sine lege stricta vyvodiť len to, že obvinený bol právoplatným rozsudkom uznaný za vinného zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví a bol mu odsudzujúcim rozsudkom uložený nepodmienečný trest odňatia, nie však to, že by obvinený celkom alebo aspoň sčasti uložený trest vykonal a bol tak potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody v zmysle § 47 ods. 2 Trestného zákona s poukazom na legálnu definíciu pojmu potrestaný podľa § 128 ods. 7 Trestného zákona.

S prihliadnutím na uvedené je preto najvyšší súd názoru, že zákonné znaky a faktické okolnosti umožňujúce zákonné použitie osobitnej trestnej sadzby podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona nie sú v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa vymedzené dostatočne tak, aby z tejto skutkovej vety vyplývalo, že obvinený bol v období pred uložením trestu odňatia slobody vo výmere dvadsaťpäť rokov v zmysle zásady „trikrát a dost“ dvakrát potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody. Medzi skutkovou vetou a výrokom o treste preto v rozpore s § 163 ods. 3 Trestného poriadku existuje nesúlady, ktorý nie je odstrániteľný ani výkladovými prostriedkami. Právna úvaha dovolateľ'a v podanom dovolaní založená na konštatovaní absencie formálneho znaku rozhodujúceho pre zákonnosť použitia ustanovenia § 47 ods. 2 Trestného zákona je preto správna.

Dovolací súd s poukazom na vyššie uvedené uzatvára, že krajský súd pri ukladaní trestu obvinenému použil hmotnoprávne ustanovenie § 47 ods. 2 Trestného zákona, v rozpore so znením skutkovej vety výroku o vine, čím bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ako aj porušený zákon v ustanovení § 47 ods. 2 Trestného zákona a v ustanoveniach 163 ods. 3 Trestného poriadku a § 322 ods. 3 Trestného poriadku, keďže odvolací súd pri ukladaní trestu síce vychádzal zo skutkového stavu vyjadreného v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa, ale vyvodil z neho nesprávne hmotno-právne závery. Zjednodušene, zrozumiteľne a laicky povedané,

problém je v nesprávne naformulovanej skutkovej vete, z ktorej nemožno zákonne akceptovateľným spôsobom vyvodiť, že dovolateľ celý alebo aspoň časť uloženého trestu vykonal.

Majúc na zreteli ustanovenie § 371 ods. 5 Trestného poriadku najvyšší súd ešte skúmal, či zistené porušenie zákona zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného a konštatuje, že aj táto podmienka naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je splnená, keďže obvinenému v dôsledku použitia osobitnej trestnej sadzby podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona bol uložený trest na základe podstatne prísnejšej trestnej sadzby, aká by mu hrozila v prípade správneho nepoužitia osobitnej trestnej sadzby v zmysle zásady „trikrát a dost“.

Obvinený v podanom dovolaní v súvislosti so zásadou „trikrát a dost“ ďalej namietal, že v jeho prípade sa nedopustil tretikrát niektorého z taxatívne vymedzených trestných činov podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona a poukázal na právnu kvalifikáciu predchádzajúcich dvoch trestných činov zohľadnených krajským súdom pri použití zásady „trikrát a dost“ a na znenie ustanovenia § 47 ods. 2 Trestného zákona, ktoré nadobudlo účinnosť 6. augusta 2024.

Podľa § 2 ods. 1 Trestného zákona trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší.

Novela Trestného zákona, na základe ktorej obvinený argumentuje o nesplnení jednej z podmienok na uloženie trestu odňatia slobody v zmysle zásady „trikrát a dost“, nadobudla účinnosť až po právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku krajského súdu (18. mája 2023). V tejto súvislosti dovolací súd zdôrazňuje, že priaznivejšia právna úprava sa v zmysle § 2 ods. 1 Trestného zákona uplatní len vtedy, ak nadobudne účinnosť pred právoplatnosťou napadnutého rozhodnutia o vine a treste (k tomu porovnaj rozhodnutie napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky R 17/2007).

Zmena právnej úpravy v prospech obvineného po nadobudnutí právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku nezakladá žiadne porušenie zákona, ani naplnenie žiadneho z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak by bol dovolací súd povinný prihliadať na akúkoľvek zmenu právnej úpravy po právoplatnosti rozhodnutia súdu, vzniklo by tak riziko kontinuálneho cyklu rozhodovania, ktoré by narušilo princíp právnej istoty. S prihliadnutím na uvedené najvyšší súd uzatvára, že dovolacia námietka, podľa ktorej neboli splnené podmienky na uplatnenie zásady „trikrát a dost“ v zmysle pre obvineného priaznivejšej právnej úpravy, avšak neúčinne v období od spáchania trestného činu do právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku, nie je dôvodná.

Zohľadňujúc prijatú novelu Trestného zákona účinnú od 6. augusta 2024, zrušenie rozsudku krajského súdu v tomto dovolacom konaní na podklade inej námietky dovolateľa a špecifiká prejednávanej veci vyvstáva otázka, či možno v zmysle § 2 ods. 1 Trestného zákona obvinenému po zrušení rozsudku krajského súdu uložiť trest podľa neskoršieho zákona, ak je tento pre neho priaznivejší za situácie, ak vina bola uznaná a „správoplatnená“ za účinnosti skoršieho zákona. Najvyšší súd zastáva názor, že v zmysle aplikácie zásad materiálnej spravodlivosti a s tým súvisiaceho výkladu právnych noriem je potrebné vzniknutý stav vyvolaný prijatou novelou Trestného zákona interpretovať tak, že v konaní po zrušení rozsudku krajského súdu (výrok o vine je právoplatný, rozhoduje sa len o treste) môže dovolací súd obvinenému ukladať trest podľa neskoršieho Trestného zákona, ak je tento pre obvineného priaznivejší aj za situácie, ak výrok o vine bol „správoplatnený“ za účinnosti skoršieho zákona.

Najvyšší súd v reakcii na doplnenie dovolania predložené obhajcom na verejnom zasadnutí poznamenáva, že vzhľadom na závery uvedené v predchádzajúcom odseku, ako aj v skorších častiach odôvodnenia tohto rozsudku, nepovažoval najvyšší súd s poukazom na prijaté rozhodnutie o zrušení rozsudku krajského súdu za potrebné dovolacie konanie prerušiť a predložiť obvineným formulované prejudiciálne otázky Súdnemu dvoru Európskej únie, keďže tieto sa zjavne stali neaktuálnymi v dôsledku zrušenia napadnutého rozsudku z iných dôvodov. Po zrušení rozsudku sa trestná vec dostala do stavu

pred právoplatným skončením trestného stíhania a obvinenému bude môcť byť po vrátení veci uložený trest za súčasnej aplikácie § 2 ods. 1 Trestného zákona. Z uvedených dôvodov považuje dovolací súd rovnako za nadbytočné sa v tomto dovolacom konaní bližšie zaoberať závermi vyslovenými v rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci Baji Trans, s. r. o., C-544/23, z 1. augusta 2025.

Napokon pokiaľ ide o poslednú novo formulovanú dovoláciu námietku obhajoby, v zmysle ktorej krajský súd rozhodol po zrušení jeho pôvodného uznesenia v dovolacom konaní v neprospech obvineného, keďže v napadnutom rozsudku ukladal obvinenému trest aj s použitím § 41 ods. 2 Trestného zákona (asperačná zásada), najvyšší súd sa stotožňuje s dovolateľom, že nesprávnym použitím tohto hmotnoprávneho ustanovenia pri ukladaní trestu došlo k porušeniu zákona v ustanovení § 41 ods. 2 Trestného zákona a v ustanovení § 391 ods. 2 Trestného poriadku, t. j. k porušeniu zásady zmeny k horšiemu v neprospech obvineného.

Podľa § 391 ods. 2 Trestného poriadku ak bolo napadnuté rozhodnutie zrušené len v dôsledku dovolania podaného v prospech obvineného, nemôže v novom konaní dôjsť ku zmene rozhodnutia v jeho neprospech.

S poukazom na genézu rozhodnutí súdov uvedenú v úvodnej časti tohto rozsudku najvyšší súd osobitne zdôrazňuje, že krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodoval po zrušení pôvodného uznesenia krajského súdu, sp. zn. 6To/56/2020, zo 17. septembra 2020 v dovolacom konaní rozsudkom najvyššieho súdu, sp. zn. 5Tdo/64/2022, z 9. februára 2023, ktorý v predmetnom dovolacom konaní konal na podklade dovolania obvineného podaného v jeho prospech. Po zrušení pôvodného uznesenia odvolacieho súdu dovolacím súdom bol preto krajský súd v ďalšom konaní v zmysle § 391 ods. 2 Trestného poriadku viazaný tzv. zásadou zákazu zmeny k horšiemu.

V dôsledku uplatnenia tzv. asperačnej (zostrovacej) zásady podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona sa pri ukladaní úhrnného trestu pri súbehu trestných činov zvyšuje horná hranica trestnej sadzby o jednu tretinu, čo možno nepochybne považovať za nevýhodnejšie pre obvineného ako uplatnenie tzv. absorpčnej (pohlcujúcej) zásady podľa § 41 ods. 1 Trestného zákona. Napriek tomu, že možno prisvedčiť krajskému súdu, že formálne podmienky na použitie asperačnej zásady podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona boli s prihliadnutím na závažnosť trestných činov spáchaných vo viacčinnom súbehu splnené, zákonnosť použitia tohto ustanovenia v čase rozhodovania o treste obvineného po vrátení veci dovolacím súdom vylučovala tzv. zásada zákazu zmeny k horšiemu podľa § 391 ods. 2 Trestného poriadku, ktorú krajský súd nesprávne neaplikoval.

Aj napriek konštatovanému porušeniu zákona zo strany krajského súdu však podľa dovolacieho súdu v tomto prípade nedošlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, keďže je zrejmé, že zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

Podľa § 371 ods. 1 písm. 5 Trestného poriadku dôvody podľa odseku 1 písm. i) a podľa odseku 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

Zásadným ovplyvnením postavenia obvineného sa rozumie situácia, keď chyba vytknutá dovolateľom v dovolaní podanom v prospech obvineného (generálnym prokurátorom, ministrom spravodlivosti alebo obvineným) vykazuje takú intenzitu, že v prípade jej nenapravenia by bolo namieste prijatie iného rozhodnutia o vine alebo o treste, pričom ale musí byť splnená podmienka zásadného pozitívneho dopadu na postavenie obvineného. Uvedené platí aj opačne, to znamená, že ak je podané dovolanie generálnym prokurátorom podľa odseku 1 písm. i) Trestného poriadku alebo ministrom spravodlivosti z dôvodu podľa odseku 1 písm. i) a/alebo podľa odseku 3 Trestného poriadku v neprospech obvineného, tak zistená chyba a jej prípadná náprava musí mať takú intenzitu, aby jej náprava v pôvodnom konaní mala zásadný negatívny dopad na postavenie obvineného.

Dovolací súd uvádza, že v intenciách predloženej veci malo pre určenie konečnej výmery trestu v napadnutom rozsudku odvolacieho súdu rozhodujúci význam použitie kogentného ustanovenia § 47 ods. 2 Trestného zákona (zásada „trikrát a dost“) a v ňom uvedenej osobitnej trestnej sadzby, čo z povahy

veci vylúčilo faktické určovanie výmery trestu podľa trestnej sadzby ustanovenej v § 145 ods. 1 Trestného zákona s použitím absorpčnej, resp. asperačnej zásady. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že porušenie zákona aplikovaním pre obvineného nepriaznivejšieho ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona v napadnutom odsudzujúcom rozsudku odvolacieho súdu nemalo žiadny vplyv na konečné určenie výmery trestu odňatia slobody odvolacím súdom, keďže v prípade obligatórneho ukladania trestu odňatia slobody na doživotie, resp. 25 rokov v zmysle zásady „trikrát a dost“ podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona sa asperačná zásada z povahy veci reálne nepoužije.

Dovolací dôvod nesprávneho právneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia (§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku) tak podľa dovolacieho súdu nebol v prípade nesprávneho použitia hmotnoprávneho ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona s poukazom na § 371 ods. 5 Trestného poriadku naplnený. Najvyšší súd preto vo výroku tohto rozsudku nevyslovil porušenie zákona v ustanovení § 41 ods. 2 Trestného zákona a § 391 ods. 2 Trestného poriadku, keďže vyššie konštatované naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku sa neopiera o porušenie týchto zákonných ustanovení (§ 386 ods. 1 Trestného poriadku).

Nad rámec uvedeného najvyšší súd ešte dopĺňa, že použitie absorpčnej zásady, resp. asperačnej zásady môže mať zásadný vplyv na postavenie obvineného v konaní po prikázaní veci dovolacím súdom, a preto bude potrebné, aby odvolací súd v ďalšom konaní viazaný právnymi názormi dovolacieho súdu (§ 391 ods. 1 Trestného poriadku) neopomenul aplikovať zásadu zákazu zmeny k horšiemu v zmysle § 391 ods. 2 Trestného poriadku.

S ohľadom na uvedené, zistiť naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného zákona jednou z dovolacích námietok dovolateľa, vyhovel najvyšší súd dovolaniu obvineného a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku (výroky I., II. a III.).

+ + +

Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku, ak sa na obvinenom vykonáva trest odňatia slobody, uložený mu pôvodným rozsudkom a dovolací súd na dovolanie výrok o tomto treste zruší, rozhodne súčasne o väzbe.

Podľa § 380 ods. 3 Trestného poriadku, dĺžka trvania väzby podľa odseku 1 alebo odseku 2 sa posudzuje samostatne a nezávisle od väzby v pôvodnom konaní.

Keďže obvinený B. Y. vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 10Tk/1/2020, zo 4. júna 2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8To/16/2023, z 18. mája 2023 a dovolací súd v konaní o dovolaní rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil, podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku bolo potrebné súčasne rozhodnúť o väzbe.

Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že:

- a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,
  - b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo
  - c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil,
- a ak vzhľadom na osobu obvineného, povahu alebo závažnosť trestného činu, pre ktorý je trestne stíhaný, nie je v čase rozhodovania o väzbe možné väzbu nahradiť podľa § 80 alebo § 81.

Najvyšší súd pripomína, že pri rozhodovaní o väzbe postačuje reálna hrozba, že obvinený bude konať tak, ako to predpokladá príslušný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku, ak nebude vzatý do väzby, pričom zákon nevyžaduje absolútnu istotu o jeho naplnení, a to z dôvodu, že pri rozhodovaní o väzbe súd môže mieru rizika úteku alebo páchania trestnej činnosti len odhadovať a nie je nevyhnutne potrebné, aby zo strany obvineného už k takýmto konaniam alebo pokusom o také konanie vôbec došlo (vyjmúc postup podľa § 71 ods. 3 Trestného poriadku pri tzv. opakovanej väzbe obvineného). Akceptácia opačného názoru by totiž úplne zbavila väzbu jej preventívneho a zabezpečovacieho charakteru, pričom každé rozhodovanie o väzbe sa odohráva v rovine pravdepodobnosti (teda v žiadnom prípade istoty, ako to nesprávne, aj keď nepriamo uvádza sudca pre prípravné konanie) ohľadne dôsledkov, ktoré môžu nastať, ak obvinený nebude držaný vo väzbe (obdobne I. ÚS 162/2016).

Vo vzťahu k prvej materiálnej podmienke väzby - dôvodnosti trestného stíhania - dovolací súd uvádza, že obvinený bol rozsudkom súdu prvého stupňa právoplatne uznaný za vinného zo spáchania prečinu krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 212 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, prečinu poškodzovania cudzej veci spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona, na skutkovom základe podrobne rozvedenom vo výroku rozsudku okresného súdu. S prihliadnutím na skutočnosť, že aj po zrušení napadnutého rozhodnutia krajského súdu zostal výrok o vine naďalej právoplatný, základná materiálная podmienka rozhodovania o väzbe, a to dôvodnosť trestného stíhania, je v predloženej veci bez akýchkoľvek pochybností splnená.

Najvyšší súd je názoru, že vo vzťahu k obvinenému sú naplnené dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a), písm. c) Trestného poriadku.

Podľa názoru najvyššieho súdu je dôvod tzv. útekovej väzby u obvineného naplnený tým, že bol právoplatným rozsudkom súdu prvého stupňa uznaný za vinného okrem iného aj z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona, za ktorý mu hrozí vysoký trest odňatia slobody. Hrozba vysokým trestom spolu s neexistujúcim osobným zázemím obvineného, ktorý nemá vytvorené také osobné alebo sociálne väzby mimo výkonu trestu odňatia slobody, ktoré by zaručovali, že pred hroziacim trestom neujde alebo že sa nebude skrývať, v tomto prípade predstavuje dostatočne konkrétnu okolnosť na to, aby mohol byť konštatovaný dôvod tzv. útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku (porovnaj R 90/2015).

K dôvodu tzv. preventívnej väzby najvyšší súd dáva do pozornosti odpis z registra trestov obvineného, z ktorého vyplýva, že v minulosti opakovane páchal úmyselnú trestnú činnosť vrátane majetkovej a násilnej trestnej činnosti, za ktorú je aj v prejednávanej veci trestne stíhaný. Zohľadňujúc uvedené je najvyšší súd názoru, že v prípade obvineného ide o osobu s dlhodobým sklonom k páchaniu rôznorodej trestnej činnosti. Obavu najvyššieho súdu, že by obvinený po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody pokračoval v páchaní trestnej činnosti posilňujú konkrétne okolnosti, a to, že obvinený nie je zamestnaný, a teda nemá zabezpečený príjem na úhradu životných nákladov, čo vo všeobecnosti posilňuje tendenciu k páchaniu majetkovej trestnej činnosti, ako aj znaleckým posudkom zistená rozvinutá závislosť na alkohole, ktorá vo všeobecnosti posilňuje tendenciu k páchaniu násilnej trestnej činnosti. Na základe všetkých uvedených skutočností v súhrne s osobitným poukazom na závažnosť trestnej činnosti, pre ktorú je obvinený trestne stíhaný, najvyšší súd uzatvára, že obava z opätovného páchania trestnej činnosti rovnakého druhu je dôvodná, a preto je daný aj dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd zároveň skúmal, či by väzbu obvineného bolo možné nahradiť dohľadom probačného a mediačného úradníka. Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ak je daný dôvod väzby, okrem dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) alebo ods. 3 písm. b), môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode, alebo prepustiť ho na slobodu, ak s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaného prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným alebo odovzdaním dohľadu nad obvineným do iného

členského štátu Európskej únie podľa osobitného predpisu.

Podľa tretej vety § 80 ods. 2 Trestného poriadku ak je obvinený stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 3 písm. a), c), alebo e), alebo obvinený bol vzatý do väzby podľa odseku 3 alebo podľa § 81 ods. 4, možno záruku alebo sľub prijať alebo uložiť dohľad, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc charakter a spôsob vykonania trestných činov s osobitným poukazom na obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona, za ktoré bol obvinený uznaný za vinného právoplatným rozsudkom súdu prvého stupňa, a tiež s ohľadom na reálnu, resp. konkrétnu hrozbu uloženia vysokého trestu, najvyšší súd nepostupoval podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a nenahradil väzbu obvineného dohľadom probačného a mediačného úradníka, pretože má za to, že ním vykonávaný dohľad, ako ani uloženie primeraných povinností a obmedzení by v dostatočnej miere neodstránili dôvodnú obavu z úteku, resp. skrývania sa obvineného. Dovolací súd osobitne zdôrazňuje, že obvinený je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona, v prípade ktorého je pre nahradenie väzby potrebná existencia mimoriadnych okolností prípadu, ktoré najvyšší súd v prejednávanvej veci nezistil.

Vzhľadom na uvedené najvyšší súd sumarizuje, že formálne a materiálne podmienky väzby sú v prípade obvineného naplnené, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku IV. tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.